

Janvar 1 lun 1937

№ 1 (1613)

Подписная плата:

На 1 год 12 руб.

На 6 мес. 6 руб.

На 3 мес. 3 руб.

АДРЕС РЕДАКЦИИ:

п. Кудымкар Свердловской области

Ozlan, jorttez!

ozlan viļ

povedaez dьnə!

LENIN TUJ VЬLƏT

По ленинскому пути)

VKP(в) Okruzkomlən, Okrispolkomlən da Okrprofsovetlən gazet.

VIL GODƏN, JORTTEZ!

1937 god

Čulalis 1936 god. Eta god vəli staxanovskəj godən, eta god vəli znamenatel'nəj godən, kər utverditəm vil Osnovnəj Zakon—stalin'skəj Konstitucija. Stalin'skəj Konstitucija utverditəm—eta se-eəm-zə značennoa sovyti-ja, kьz i 1917 godə Oktabr'skəj socialisticəskəj revolu-cija lunnez.

1936 godə una kerəməš povedaez socialisticəskəj stroitel'stvo vьd učasok vьlən, una vьdmisə vil znamenitəj otir. Ozza goddeze pravitel'stvo nagraditil's ordennez-ən sotnə znatnəj moritezəs, a 1936 godə nagraditəməš ne etik tьšeča.

Sodisə znatnəj otir i mijan okrugən. Jevdokija Alekse-jevna Mozaeva da Jekateri-na Makšimovna Petukova aslanəš obrazcovəj uz pon-da polucitisa. Pocat znak—ordennez. A mьmda sodisə staxanovecsez vər front vьlən, kul'urnəj stroitel'stvo da socialisticəskəj stroitel'stvo mädik učasokkez vьlən. Kin oz täd znatnəj vərzaptišeš jort Anfalovəs, traktoristtez-əs Ovseenkoəs, Tčtjmaninəs, Storozevəs? Kin oz täd velatišešez Bajandinəs, Firsov-əs? Ena otir i una mädik-kez puktəñ vьdəs assinəs vьn partija dьlo ponda pes-səmə.

1936 godə kerəməš vəvly-təm povedaez, no saməj zamecatel'nəj pveda sija, sto ne etik das tьšeča sodisə stalin'skəj zakalkaa—otir, stalin'skəj pitomecsez, kədna ponda uzьs „čes dьlo, slava dьlo, doblešt da gerojstvo dьlo“ (Stalin).

Sovetskəj strana pašta uza-lis otir esə topytьzka suvtis Lenin—Stalin partija znamja uvtə, esə krepytьzk lois naroddezlən nerusiməj družba, esə radosnəjzьk svobodnəj tvorčeskəj trud, gazazьk soč-čisəm. Bьd sovetskəj mort povtorjajtə šələmšan velikəj vozdlis jort Stalinis kьvvez: „Ovnь lois, jorttez, burьzk. Ovnь lois gazazьk“. „Prijatno da radostno tädnь, sto virьs, kəda una kištəma mijan otir-ən, veš ez əs, sija šetis as-sis rezultattez“. (Stalin).

Bьd sovetskəj mort lubitə assis velikəj socialisticəskəj rodina, sija gotov sь ponda šetnь vьdəs assis vьn, medьv esə bogatzьk, esə vьnazьk vəli mijan strana, a kovšas-kə dak sija siz-zə gotov dorьj-nь socializm zavojovanəoz, oruzijaən kiьn. Mijan velikəj rodina pašta bьd peləšən

strečajtəñ vil 1937 godšə radostnəja goralan šьlankь-lən:

Paškьt zev rodnəj stranaej menam,

Una vərrez, vižsez sьbьn, jort.

Me mädik strana og täd seeəmə,

Kьtən volno siz lolalə mort.

Kapitalistricəskəj gosudarstvoezьn i medpervo nija gosudarstvoezьn, kьtən xozaj-ničajtəñ fasisttez, uzališ otirlən položennoš loə ter-pitnь nepozana. Setcin pravatəm uzališ narodlə fasist-skəj izuverrez oz šetə vištav-nь kьv, nija assinəs vlaštn-əsə vižəñ oruziaən, ter-rořen, nija kištəñ ispanskəj narodliš vir, mädəñ pädtnь eta virьn demokraticešskəj Ispanijəsə. No eta nьlə oz udajtcьš. Ispanskəj narod ena poljezis petas poneditəñ.

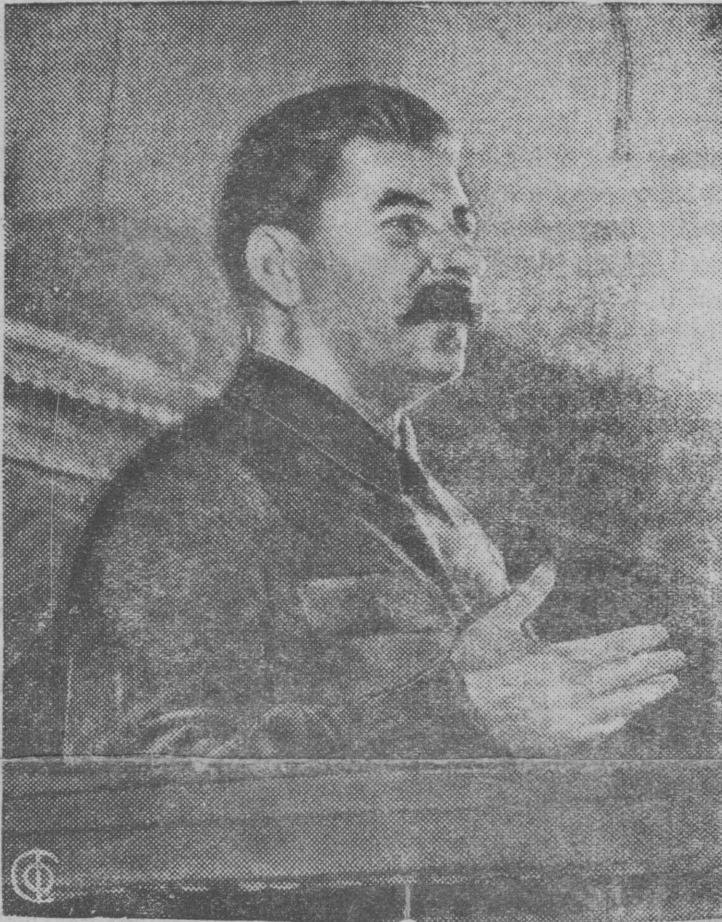
Fasist'skəj bandittez vətisə mijanliš teploxod „Komsomol“, nija ləšətcəñ uskətc-ьñ mijan vьlə vojnaən. Mijan sovetskəj narodlə vojna oz kov. Sovetskəj narod stalin'skəj Konstitucija son-di uvtən, kommunisticešskəj parti-ja da velikəj vozd jort Stalin veškətləm šerti pondaš 1937 godə dornə esə gьriš-zьk vil povedaez. No əš oz vunətə nija, kin ləšətcə Sovetskəj Sojuzkət vojujtnь, sto mijan strana nepovediməj, sto, kьz vištalis Črezьvčaj-nəj VIII-ət Sjezd vьlən jort Kavakov: „Stalin'skəj Konstitucijəsə mišə pondaš dor-ьñ tьšečəez vojevəj samo-lottezən, tьšečəez tankkezən, da mogučəj artillerijaən. Stalin'skəj Konstitucijəsə mišə pondaš dor-ьñ bura velə-təm da vooruzitəm pexotaən i lixəj konnicaən. Stalin'skəj Konstitucijəsə mišə pondaš dor-ьñ linkorrezən, krej-šerrezən, minonošecsezən da podvodnəj lodkəezən...“

Sovetskəj narodlən—em mьj dor-ьñ, em kinlə dor-ьñ, em mьjən dor-ьñ.

Sovetskəj teploxod „Komsomol“ vətəm ponda donən vestisəsə fasisttez.

Stalin'skəj Konstitucija—mirьn meddemokraticešskəj Konstitucija vdoxnovljajtə sovetskəj stranaš naroddez vil povedaez vьlə i ena pveda-zezn 1937 god loas esə zamecatel'nəjzьk. Una sodasə vil znatnəj otir, vil radostnəj šьlankьvvez socializm pveda-zez jьliš, geroizm jьliš, radostnəj ščastlivəj olan jьliš, velikəj, mudrəj vozđ jьliš jort Stalin jьliš.

Med olas vil 1937 god!

PLANER VЬVŠAN—SAMOLOT VЬLƏ

Menzinecsez prizьv vьlə, mijan stranalə šetnь 150 tьšeča lotčik, mišə otvečajtəmə dьloən. Mišə talun stranalə šetəmə pervəj stupeniš vil pilottezəs—planeristtezəs. Mijan okrugis 82 planerist eta prizьv vьlə otvečajtəñ udar-nəja velətcəməñ. Bьd plane-rist imejtəñ kruzokkez kol-asьn da ətə-məd kolasəñs socverməšəm dogovorrez. Eta socverməšəñ da ənergic-nəja velətcəməñ pervəj vьpuskiš planeristtez proizvodstvois dugdьvtəg končitisə velətcəməñ kuim mišecən, etik avarijatəg, loktisə ne uməj rezultattezəs. Gruppaš 6 mort velalisə „otlično“ vьlə da 3 mort „bur“ vьlə.

Eməš seeəm velətcissez, kьz Lučnikov, P. Makarov, F. Makarov, Čekļecov, kəd-na zadəñnoezə vьdəs tьrti-sə toko „otlično“ vьlə.

Siz-zə eməš i zenskəjjez planeristkaez Voronkina da Binkevič, kədna siz-zə leba-lan tehnikəsə osvöitisə „ot-lično“ vьlə.

Etna morttes vьdəs tənna kolhoznikkez, a talun imej-təñ zvanəo pervəj stupeniš planeristtez, kədna əni goto-vəš planer vьvšəñ vuznь sa-molot vьlə.

Mišə okrugis instruktorrez čorьta vizəmə assinьm kьv, kədə šetimə Okruznəj sjezdlə, 1937 godəñ gotövitnь 180 planeristəs. Osoaviachim 3-ət sjezd kezə me ačьm gotovi-ta esə etik gruppaš.

Mi okrugis tom peləsəs koramə gizьñ planernəj kru-zokkezə, velətnь lotnəj dьlo, kəda mijan stranañ medza-mecatel'nəj, medьv lonь mijan velikəj rodinalən gordəj so-kolləzən.

ST. instruktor—ČEČULINA.

ME LOA LOTČIKƏN

Kər me lokti Kудьм-karskəj planernəj kruzokə, to pervo velətcə uməla, a kьz kutci velətcəñ bu-razьka, poləməš čapki, to teorija da praktikaən me osvöiti „otlično“ vьlə. Əni me letnəj dьlois pervəj kurs končiti i ko-ra bьd tom otirəs velə-

сьñ planernəj dьloə. Mišə oğə vermə lonь 150 tьšeča lotčik gotovitəm lozung dьniš vokьn.

Kərka komi narodьs kolasьn vəli poslovica: „vьdəs pozə kernь, toko oz poz novo vьlə kajnь.“ Eta poslovicaš, ne poslovica-ñi. Bolše-

I. Gagarin.
Te mijan znamjo,
Stalin jort

Lubiməj Stali
Vozd narodnəj!
Te mijan gordos,
Mijan čest.
Tvorec velikəj,
Dona genij,
Te—zarni sondi,
Jugst svet.
Te šetin sčəšo,
Rados šetin.
Lolalə volnəja vьd mort.
Čvetitan tuj vьlə petkətin
Te mijan znamjo,
Stalin jort!

Olanas gazəna vizətam
Suk vərrez pьekis
Komi jəz.
Kьz ajəs tenə mi lubitam
Da bura, gaza
Olam dəs.

Vil kad,
Četəñ me rovestnik
Šьləta assim cuzangort
I uzam znamjo,
Te, sadovnik,
O mudrəj vozđ,
Velikəj mor!

Dak sčəšo ponda
Ov, lubiməj,
Das goddez,
Mudrəj, dona aj,
Da med čvetitis
Mu sovetskəj,
Sčəšlivəj,
Vьna
Sovet kraj!

Ponda velətcəñ pilotəz

Me pervujis pukši tavo planer vьlə. Pervujis pon-di velətcəñ planernəj da lotnəj dьloə, kəda dьlo vьlə menam em ьzət zelañno, med lonь sovetskəj pilo-tən.

1937 godəñ menam loas osnovnəj zadačəñ lonь pilotən, me ponda ve-lətcəñ aəroklubьn.

Planerist Viktor Štepanovič Petruskov.

Me pervujis pukši tavo planer vьlə. Pervujis pon-di velətcəñ planernəj da lotnəj dьloə, kəda dьlo vьlə menam em ьzət zelañno, med lonь sovetskəj pilo-tən.

Menam as ožam sulalə əni zadačə lonь 150 tьšeča lotčikkez rjadьn i me loa.

Planerist Lučnikov Vašilej Gavrilovič.

OKRUG 1936 GODŠA CYFRAEZYŇ

Leninsko-stalinskaj nacio-
nalnej politika neuklonnaja
nuetamen, kommunističeskaj
partija da narodnaja velikaj
voz, učitel jort Stalin ves-
kešam uytan uzališ otir. Ko-
mi-permjackaj okrugis med-
varja 2-3 godn sužetis
ne učet pobedaez xozajst-
vennoj da kulturnej front
stroitelstvo vylan.

KOLXOZNŇJ STROITELSTVO

Kolxoznej stroj mijan ok-
rugy vermis bydsen. Bed-
nacko-srednackaj xozajstvo-
ez kolxozzeza etuvčise 85
procent vyla. Kəzan plošad
kolxoznej krestjanstvoe se-
ten 93 procent vyla da za-
krepišam gosudarstvennoj
aktiezan vək kezə. Okrugyn
organizujtam 6 MTS, uzala-
n kolxoznej bybez vylan
250 traktor.

Socialističeskaj zvyotnovod-
stvo sodis sezan razmerie-
zaz, kəemə okrug ez azzav
nekər.

KULTURNŇJ STROITELSTVO

Okrugyn osusestvitam vse-
obščaj objazatelnej vėlaičam.
Skolaez n vėlaičam 25000
čelad. Medvarja kək godə
stroitam 6 nebbda sarat da
18 načalnej skola. Našelen-
nolən gramotnost sodis 92
procentaz. Narodnej obrazo-
vanno bydzet 4,2 million
ruban 1934 godn sodis 5,9
million rubaz 1936 godn.

Detskaj saddez uzalaš
126, kytca vovien 8528 čel-
ad da detskaj iasliez 118
kətan 2340 čelad. Bydmis
volničnej set 460 koltka,
ostam 18 kolxoznej rodilnej
kerku; vrapčez, feldserez da
akuserkaez uzalaš 150;
zdravooxrađenno bydzet 770
tšečə ruban 1934 godn so-
dis 3 million rubaz 1936 godn.

Bydmis okrugyn torgovla
set: 1934 godn torgovaj
jedinicaez vėlise 422, a 1936
godn bydmis 508 torgo-
voj jedinicaez. Tovaroborot
28 milijon ruban 1934 go-
dn bydmis 55 million ru-
baz 1936 godn; etik mort
vyla 1934 godə tovar vėlai
vuzalam 200 rub vyla, a
1936 godn vuzalam 336 rub
vyla, gigiena da byt tovar-
rez (materij, zubnej porosok,
zubnej sotkaez, odekolon i
madiktor) 1934 godn vėlai
vuzalam 68 tšečə rubla,
a 1936 godn vuzalam 600
tšečə rub vyla.

Vot sis bydmə da jonmə
mijan komi okrug.

Menam olanb medscaslivaj lun

Medscaslivaj lunə me-
nam olanb sija, kər me puk-
si planer vyla da čecčali pa-
rasuten. Etə muzeštvo da
gerojizmə setis mijan lubi-
maj voz jort Stalin da Sta-
linskaj Konstitucija, kətan
133-et statjan vistolam, sto
„otcestvo dorjəm em svjas-
sennaj dolg SSSR-is v b d
grazdaninlən“. Etə kəvve-
zə esə burzka menə voodu-
sevitəni i šotəni mejn ze-
lən lön „sovetskaj pilotan“,
med jubaj kada, kər kin pon-
das pokusačəni mijan vėlai-
kaj rodina vyla, setni samolot
vylan sokrušitelnej otpor.
P. M. MAKAROV.

1936 GODN MIJƏ BOŠTIM AVTOMOBIL

Me kolxoz predšedate-
lən pondi uzavny neva-
zy, oktavr 2 lunšan.
Pervajša lunnezšan-zə me
suvčeti vopros: təv kezə
pomavny poda karta stroi-
tam i oborudujtn sijə. I
etnə uzzezsə oktavr teli-
šyn jestetim bydsen.

Oktavr 31 lunə nabi-
mə avtomobil. Etə lunə
mijan kolxoznikkezlən vė-
li ызт prazdnikən. Kər
me pondi lokny avtomo-
bilən, ne etik das kol-
xoznik pravlenno dny
menə vizčisə-ni. Jest
toko petny kabinaiš, kol-
xoznikkeez uškətčisə me
vyla i davaj menə kačajt-
ny. A sьvəryn kolxoznik-
kezlə me vištali, —
avtomobil korə bur tuj-
jez i kolə niyə ləšetny.

Tujjez ləšetamen delo
mijan kolxozyn vėli uməl.
Zadolnost kolxoznikkeez
sajyn vėli esə 1935 god-
ša 610 rub i 1936 godə
avu vėli tirtam 95 vėləna
uzlun, 85 podəna uzlun.
Etə zadolnost kolxoznik-
keez bydsen tirtə. Uz
munə ozlan Janvar 10 lu-
nəz bydsen tirtamə 1937
godša plan.

Tuj keran uz vylan
uzaləny Klyasova Jevdo-
kija Fjodorovna, Kroxa-
lova Tatjana Fedorovna i
Klyasova Avgusta Deme-
tjevnə. Lunša normaez
tirtəny 150—180 procen-
tən. Bur uz ponda me-
niyə premirujti 80 rubən.

Jort Stalinlən doklad
da vil stalinskaj Konsti-
tucija vdoxnovlajtnə mi-
janə vil kolxoznej pona-
daez vyla. Kolxoznikkeez
resajtnə praktičeskaj
voprossez urozaj levtəm
vyla i bydsen soxranitnə
poda pogolovjo.

Jušovinskaj rajoniš
Afoninskaj kolxozis pred-
sedatel Kroxalov

Abu vaz gov jedinoličnik,

Sekyt kaštivny vaz oləm-
sə, kər derevenskaj krestja-
nins olis əddən gova, ez
vəv sьlən nekeem vozmot-
nost levtəny assis xozajstvo.
Mijan Kušovinskaj selsove-
tiš Vasukova derevnəni 38
xozajstvo kəzlisə toko 0,50—
0,60 gaən, a bydsə bur mu-
ys vėlai Kuva posadis bogat-
tošlən. Mašinaez mijə ne-
kər egə azzyla i neki egə
kərmə n jylis dumajtnə.

1935 godə mijan derevnə-
ni organizujtis kolxoz i etə
kadšan mijə pondimə kəzn
160—180 ga. Kolxoznikkeez
bydenns kazalisə, sto toko

Lomonosov nima Lenin-
gradskaj gosudarstvennoj
farforovaj zavodn Sovet-
ez vėlaičaj VIII-et vse-
scjuznaj Sjezdla podarok
ponda ləšetisə farforovaj
vaza „Staxanovskaj dvizen-
no“ A. A. Skvortcov da M.
N. Mox xudoznikeez uz šerti
Snimok vylan: Farforovaj
vaza „Staxanovskaj dvizen-
no“ (foto Zubernlən)

1936 god vėli me ponda medzamečatelnej

Tavoša godš menam
olanb vėlai medscaslivaj
zamečatelnej, kada oz
poz vunətn veksə. Me-
nam dola vyla tavo, 1936
godn, usis sčassə vėvny
delegatən sovettez rajon-
nej, okružnej i oblastnej
sjezdez vylan. Menam
dola vyla usis sčassə, ət-
lən byd narodkət obsuz-
dajtnə mijanliš velikaj
Zakon, stalinskaj Kon-
stitucija.

Tavoša godn pervujis
me azzyl assinym socia-
lističeskaj goroddez:
Sverdlovsk, Moskva, Ar-
xangelsk i medikkeez.
Tavo me pervujis gənajti
kərt tuj vylat. Moskvəni
tramvajən, metropolitenat
i siz ozlan. Mavzolejn
me azzyl proletariatis
velikaj vozdas jort Leni-
nəs.

Etə, 1936 god, vėlai

em vil zazitočnej kolxoznik

da soznajtnə, tois gaza usav-
ny da stroitnə, krepišny kul-
turnej, zazitočnej olan.

Etə Konstitucija ponda,
kada setis mijan lujimaj kol-
xoznej al, jort Stalin, mi ot-
vetitam ne klyən, a deləən.
Mi kolxoznikkeez setam assa-
nənym objazatelstvo 1937
godə čulətnə staxanovskaj,
levtəny urozaj, medby kol-
xoznik vėlai zazitočnej

Etə loas stalinskaj Konsti-
tucija vyla medbur otvetən.
Kolxozis predšedatel
Otinov.

1937 godn pondam pessyn 25 centner ponda

Tavoša 1937 godn mijə
pondam pessyn vylan uro-
zaj ponda. Etə ponda mijə
kəzan plošad 100 procent
vyla ovespecitim bur kačest-
voa kəzəssən. Sogdi kəzys
puktim 140 centner, zər—160
centner, id—45 centner, an-
kə, lonkəzys, grečika da
klever 42 centner. Kəzys by-
dəs sortirujtam, a kəzan kad
kosta pondam tirtujtnə i
protravljajtnə.

Tavoša godə mijə boštım
objazatelstvo polučitnə byd
gektar vylis 25 centner šu.
Gektar vyla 25 centnerəz
levtəny urozaj, uslovijəz
mijan bydəs eməs. Kəzys em
i bur kačestvoa. Ləm uvə
gerim 150 gektar. Nazom
kəskim 1500 dod, a ševəz
esə kəskim madik sьmda.
Askadə kəzəman, askadə
prirodnaj, uslovijəz kət da
jogtunnez pessəman, mijə
aslanym kolxoznikkeez kət bo-
stəm kəv tirtamə česən, bo-
stəm urozaj 25 centner.

Jušovinskaj rajoniš Sovo-
lovskaj kolxozis pred-
Belajev P. Ja.

Okrugyn 1937 godn stroitelstvo

Sovettezlən Grezvyčaj-
naj VI okružnej sjezd po-
stanovlenno šerti pondasə
okrugyn stroitčəny sečəm
objektəz, kəeməs esə
ez stroitčəvlə nekər.
Pondas stroitčəny Sovet-
tezlən kerku stoimošan
500 tšečə rub vyla; gosti-
nica dostrojka vyla loas
težəm 200 tšečə rub da
oborudovanno vyla proek-
tirujtam viznə 150 tšečə
rub. Elektrostančija—200
tšečə rub vyla, pračəčnej
—100 tšečə rub. Pedə-
gogičeskaj tēchnikum—700
tšečə rub.

Rajonnaj centrezla bla-
goustrojstvo nuətam pon-
da assignujtam 125000
rub.

Okružnej planovaj ot-
del proektəz šerti okrug
paštə rajonnezn nimečaj-
tə stroitnə 5 elektrostan-
čija, stoimošan 434 tš-
sečə rub vyla. Stroitelstvo
mestəz. Arxangelskən—
Velva ju vylan. Meekərn
— Kuva ju vylan. V-Ju-
vašn—Jušva ju vylan; ju
Lopva vylan da Šepol ju
vylan.

1937 god vylan dopol-
nitelnejə loas organizuj-
tam 3 masino-traktornaj
stančija. Kolxozzezn pon-
dasə stroitčəny: korovnik-
keez—70; telatnikkeez—30;
svinarnikkeez—40, ovčar-
nəez—10, konusnəez—50,
omsannikkeez—10, krolčat-
nikkeez—10.

Bəzt meroprijatijəz So-
vettezlən Grezvyčajnej VI
Okružnej Sjezd nametitn
nuətnə narodnej obrazo-
vanno jylis, zdravooxra-
nenno jylis, sovetskaj tor-
govla jylis da doroznej
stroitelstvo jylis.

Medzamečatelnej god

1936 god mijan Nizne-
Košinskaj kolxozyn vėlai
medzamečatelnej, sčastli-
vaj i nevunətana godən.
Mijan kolxoznikkeez tavo-
ša godn suvtisə zazitoč-
nej, kulturnej tuj vyla.

Tavo mijə boštım 18
silnəj dvigatel, sloznaj
varian masina. Zavoditim
plemennaj „Romanovskaj“
porodaiš varan. Kolxoz-
nikkeez koləsn bydsen
likvidirujtam məstəm oləm.

Kolxoznikkeez assinys
svobodnej kad čulətnə
vešoləja i kulturnəja. Em
patefon, dvuxrjadnej gar-
monna Soča azzan kol-
xoznikəs, kadija by ez
vəpisəvaj gazettez da
zurnallez.

Fadejev.

STAĻINSKĀJ KONSTITUCIJA ZNAMJA UVTYN

Soda menam vñ

1936 goda menam olamā medzamecatelnā lunnezān valisā tñl mīsecān nija lunnez, kār me polūcītī gazeta, kādān vāli pecajtama stalinskāj Konstitucija proekt, kāda gizama mījan dona vōd jort Stalin veskātām sarti. Kār lun me eg lezls kīis etā gazetās. Konstitucija proektis vñd statjās ieddēti vñmatelnāja. Pervo eg verm, vñeemika vezartn 135-ēt statja, kādān gizama vñdānnēslā izviratelnāj pravāez setām jūlis. No svārēn mēnām otālīsā vezartn etā statjās.

Etā Konstitucijās ieddētām vārēn me kār kār addān zyk pōndi cūstvūtñ vñdās nija pōvadaezs, kādān kerāmēs mījan sovetskāj strāpān, i menam vñnā bñtē sodis eē ulāzky. Enā tñl skāj lunnezā me dñr og vūnāt.

Stalinskāj Konstitucija son di uvtyñ pōndām ožlān uzavñ eē burzkyā, kreptñ kolchoznāj prōizvodstvō.

Kolchozīs predšedatēl Sidorov Aleksej Andrejevič Kačovskāj rajon, Arhipova derevna.

MBJĀN ME VSTREČAJTA 1937 GOD

Kār me vāli eē učet, pārišzyk mōrttezsān kīvli, sto le bālān vōzduxāt mōrttez. Sēsān, me pñr pōndi dumajtn, kār zā mēnām pōndān le bāvñ? I vōt loktis mēnām seēm kad, kār pūksi rada me planer vñl. Svārēn me unais čēcčvti parasjutēn.

Vil 1937 god me pāntali b z b t dostizenņōn. Planer da parasjut me velāti „otlično“ vñl, a 1937 godān mēnām mečta lon sovetskāj pilotēn. Etā zādācase me tñrta česēn.

V. Otinov.

Lebis mortlān dostoinstvo

Mījan sondija sovetskāj strana strečajta vil 1937 god. Bñd sovetskāj mōrtlān radostnāja pessā sālām, vñd mōrt gotov eē vñnāzkyā, eē burzkyā uzavñ stalinskāj Konstitucija znamja uvtyñ.

Vil god strečajtika, mēnām tād vñl ušā aslām ožāa kurīt da sākāt olāmēs. Učātsān me vetlāti derevnaezāt da ākti kūsākkež, a kār pōndi vermñ uzavñ, oli kulakkež ordān 1920 godāz. Eē i lēddā mēnām mōrtēn, vūnātīsā mēncim nīmēs.

Toko sovetskāj vñst,

kolchoznāj stroj, vñlān lebtis mōrtlīs dostoinstvo. Ažisīs i mēnām nastojasāj nīmā. Āni me derevnaēn loj znātñj mōrtēn—uzalā kolchoznāj predšedatēlān. Kolchoznāj olān vājētis mēnā i vñdās kolchoznikkezā zazytočnost tuj vñl. Āni me olā aslām kerkuñ, em mēnām mās, kār bālā. Carskāj vñst dñrñ mījā sotīmā toko sartas, a āni pukalamā lampān.

1929 godāz (kolchozsā organizujttāz) mījan derevnaēn ez vñv ātik telega, a āni emās ne toko tele-

gaez, no i vñdkod selchoz masynāez. Likvidirujtim kolchoznikkez kolāsñ negramotnost, vñd kolchoznik bura beregītā kolchoznāj sobstvennost, vil mōz olām, vil mōz uzalām. Kār setān sālām oz radujts!

1937 godā me eē jonzkyā kutā lebtñ assim idejno-političeskāj uroven, medv burzkyā vermñ nuātñ aslām kolchozīs kolchoznikkez kolāsñ vōspitatelnāj uz.

Kolchozīs predšedatēl N. Je. Rakin. Kočovskāj rajon, B-Kočevskāj selsovet.

Menam mečta

Me pñr dumajti lon tñl cikan. Manām sālām radujts cūvli, kār me vōzduxsīs kāzālā, nēto āzylā kartina vñlis samolot. Āni etā mēnām dumāēs pāris dejstvītelnōsā.

Okabr l-ēj lunā me pōndi velātēn Kūdymkarskāj planernāj kružokān, kātān kuim mīsecān me polūcītī bāt nācālñj vōzduxñj kressēn. Me vñeemā izūcītī sovetskāj

planer i ākzamen seti „otlično“ vñl. No etā uspexez vñl me og svitē, pōnda velātēn ožlān, med polūcītñ pilotskāj nīm.

Āni mēnām, kār mījā izūcītāmā velikāj stalinskāj Konstitucija, eē unāzky loj is muzeštvo da zelānno svitñ 150 tñsecñj totčikkez armijā i me setcāz lokta.

G. Jepisin.

Domoxozajkaez vñlātēn Konstitucija

Dekabr 27 lunā Okrstrojkontorāis rabočajezlān innez 20 mōrt ožvlonnāja velātīsā jort Stalinlīs doklad, kādā keris sija Crezvičajñj VIII Vsesojuznāj Sjezd vñl.

Domoxozajka Zubova—kružok organizator vñstālis, kār jort Stalin pessīs socializm pōnda da vñd uzālīs otīrlā seāstlivōj olān pōnda. Bñdās domoxozajkaez vōsxissājčēmān baitīsā stalinskāj Konstitucija veličije jūlis da jort Stalinlān mōrt pōnda zāvōtā jūlis.

Staxanoveclān in Mazelina vñstālis, sto mījan veskātīsēz umāla zenskājsā pñrtān obsestvennāj uzā. Kolā burzkyā velātñ stalinskāj Konstitucija.

Domoxozajkaez vñdās bōstīsā ožvātēlstvō burzkyā velātēn gramotāz da lebtñ kultureñj uroven aslānās olān i rabočajez kolāsñ.

Noskov N. I.

Menam model

pondas le bāvñ blāzky i vñlāzkyā

Tavoša, 1936 god, mēnām olān vāli medscāstlivāj. Me etā godān učāstvujti aslām modelān oblastnāj aviomodelnāj sorevnovānnoez vñl. Etā sorevnovānnoēn mēnām planer oblast pāstā bōstīs medožāa mesta, lebzīs 7 kilometra lñlā. Etā pōnda me polūcītī premija—fotoapparat „Turist“.

Āni me kerī vil model, kādā esalā-ni aslānām skolān. Etā modelān me tāvō mādā vāra učāstvujtn sostazānnoezñ. Dumajta polūcītñ ne učet rezul-tatez.

Me tñrta aslānām lubimāj narkomlīs jort Vorosilovlīs kīvvez: „modelsān planer vñl, a planer dñn-sān samolot vñl“.

Aviomodelist—Totmjanin Volodā.

Čuzis zon

Mījā tāvō bōstīmā kolchozas avomasina Medpervo kyskalimā Popov Pavel Kuzmičs.

—Āni mēnām 85 god, vñdmi kortān, kār kār mēnā vartlīsā rozgaezēn, vñstālis sija, i nekār eg dumajti, sto loas etām radostnāj sstāstlivāj olān, derevnaēn loasā etām masinaez. Eē-vñ me oli 100 god, da natā oz-ni udajcs.

1936 godā mēnām līcñj olāmān medzamecatelnāj lunnezān valisā nija lunnez, kār mēnām čuzis zon. Ožzyk mījanēs vñdtīsā ajmammezñm da jordīsā olāsā, nīlā čelādīs vālisā—tagost, a mījanlā āni čelādñm—radost. Me vñdta assim zōnēs vñnāz, zdorovāje. Ān-nā čelādīs pōndāsā edovñ eē radostnājzkyā, nija ožā pōnda tādñ nuzda, nija pōndāsā ožlān nuātñ sija delosā, kādā āni mījā—nīlān ajmammez—keramā velikāj partija da Stalin jort veskātām sarti.

Mādik zamecatelnāj lunnezān mēnām līcñj olāmān vālisā 1936 godā nija lunnez, kār me vāli kurort vñl Līvādijāsñ, socčīs sija dvorecñ, kātān ožzyk ovlīsā carrez. 1937 godā mījā pōndām eē jonzkyā pessñ vñl kolchoznāj pōvadaez pōnda, 7—8 milliard pud su pōnda.

Kekurskāj kolchozīs predšedatēl Popov Jakov Stepanovič.

M. Lixačov.

KEKURLĀN SAJMĀM

(Poēmais)

Vērok kolāsñ, loggez dorān, Kāt veksa vālv pēmt nūr, Kār zāsnikān da vekñ sorān, Derevna Kekur mīccēm jūr, Āvinnez, jārrez, kīssām giddez, Baņāez sēdās, kār cūman, Da jurtām kerkuēz, kār cūddez, Zev gaztām nīlān čūzēm vān, Gēgār zugalēm, vñrēm, kūsēm, Gov otīr olls: tātān vek. Šojānēs—lūk, kūsmanizug rusmēm. A pazit tñr—kār kāv da zek, Kotrāsā čelād kāmteg tēvñas, Mōrt vñl ātik goz nīnkēm. Oz verdā čelādokēs jāvnas, Oz tād nekār jāj kārē ām. Jortāsā nīkāt gov, ēgjalēm i kerku pēkñn lok nuzdā. Gov otīr pessā, tñr kurčalā, Ez vñrāv tātān pñm šinva. A kādā olīs čūt sonbtzyk (Seēmēs vālisā mōrt kār)—Lēg šinīs seēmān lēstzyk, Baitēnnīs ām dorān vñg...

torrez.)

Kin loktas jurtām kerkuokīs Ožēsān kōrn mīccās kī, Čerān sek pūksās loktīs vōkā Da čuskā kīvñas, kār zi: —Vetlātān kortān, kōrn pēlñ? Uzavñ kōsīt mīzā, zār? Me toko-toko āni seti, Te on kov mēnām... Uzās nār... Bñdās ležčīsēmñt, satlāsāt, Bñdānñt kōssāt kñhēmpēt, Kūz lunān gor vñlñn tūplāsāt Pñr sarkjā nīr da āžāt vāt... I proklēnītās mōrtēs sūckāp, Lebtīsās, avzā, bñtē os. I jurtvōmānā čūt oz tuckā, Gotov zāgātñ, letnā tos. Vōt sīs i ovlīs gov jēz tātān, Čulētīs, āstīs assīs vñl, Uzālīs-nīrtīs jēz postātān, A šū ez vñv kadulā bñn. Derevna Kekur pñr nāšmekā Lebtīsā sua Kosogor: —Kekurñ sām sedtān mēkēn—Vīdās garmonsikkez, das vōr...

—A sešsā māmā kolīs vōkā Arkanān nūdn gorlā kaj, Nīrpsēs garjā majēzokān—Oz kerā trek... Noldās lēntāj... Vōt seēm vālisā „pōcōtñ“ Derevna Kekurīs gov jēz. I olān ožñ vñd mōrt čōtis, Švjlīs nījā čerānvez. Sīs kīvītīsā das goddez nārān... Nuzdā zēsātīs, pēdtīs glād. I veknīt, vīzīv sorok dorān Unāis vezlīs kōrsē bād... Unāis lāmēs tñrtlīs ēvbez, Purgāēs švjlīs, vīzīgīs tēv... Pāstālīsā suk vārrez, zībbez Lēz sarapanān unāpēv. A Kekur dorāt sīs-zā zōlgīs Kotārtīs vīzīv, sēstām sor. So sīs-zā olīs, čerān, pōldīs, A bēdnōtālān—nānsā kor. Uzav, kāt nīrlā uštāz mīrsē, Kāt pessā kīvītīs pñr i pñr—So govñl ārnās nānēs vīrsē, Bogātñlān vek sūsēkkez—tñr.

Ossīs talūn, pētīs drug, Mīčā aršā lunēs. Zārñ jūgār kīssā suk, Pēmt oļs mūnīs. Kekur sājñā, lebtīs zyk, Bñd kerku lēstcā, Nīrā vāčkā brāgā duk... Nīv i zōn mēdātē. Tom i pāris—bēdās jēz,

Gazān lun, pāntālā, Kerku sēstām vñd pelēs, Vil časē esalā. I Jerem āni vil mōrt, Bñdmā, bogātālā, Šū āmbar-tñr pērvāj sort, Pōrs em, mās jāvsālīs. Mēstām mōrt on āzīs vōt, Tātān setēām ābū, Vek pōdatām Pīlā Zāt—Āni mēsā, zābñ! —Mēnām vñstās etā bur, Zāt vīstās:—Kūvtēs Sešsā āni og-ni sur Kulak kīpōd uvta. Me vāz mīrsē jōrdā vek, Vek med ez bērt sījā... Toko āni lōvzi, ek!... Vetlā kōkē, kīl... Talūn prāznik bāt zēv Kekurīs pāntālā. Kolchōz olā vīt-ni tēv, Gūmētā—uzalā! Enā goddezā ēddēn Vezīs vāz čūzēmēs: Kerku sād vāli kātān—Vil stolovāj āni. Bñdmīs ātlāsā kārta, Bur āmbarrez jōnās. Talūn čyskām ogrādā, Ulicās āmān. A stolovāj dñnīs flag

Konecs. 4-ēz līsboķ vñlñ.

FASIZM STRANAEZBN

Panskaj gnot
uvbn

Zapadnėj Ukrainais krestjanstvo, pomessicaj ekspluatacija da nacionalnėj ugnetenno lois seeam ыыт razmerьn, sto nelki ukrainiskaj fasisttezlan gazeta „Dilo“ vьnuzdennaj eta vezartnь:

„Abu kьvvez ukrainiskaj krestjana nuzda jьliш gizam ponda. Gorodskaj bezrabotnėj sussest-vujtan uslovijaez kazitci-sa-вь sьlа rajen“.

„Dilo“ giza, sto 90 procent ukrainiskaj krest-janstvo vladejtanь 13 procent muen, etais 60 procent ukrainiskaj krestjan-skaj hozajstvoez imejtanь ucastokkez kьk gektarša jeeazьkьn vьdennьs.

Vostochnaj Galicijais 60 procentša unazьk hozaj-sivo,—zajavljatа gazeta,—voovse neьzьnesposov-najes, a mukadьs adva kьssanь.

Massovaj eьg neto epide-mija, kada periodices-kaja porazajta vьdsa ov-lashtez,—eta toko ukrain-skaj naselennoen pьשאn projavitam uzasnėj uslo-vijaez... Pravitelstvolan meroprijatijaez med uzas-naja vartanь ukrainecез kuza, ukrainiskaj narodliш fiziceskaj sussestvovanьno podьrvajtamen.

Barskaj rasprava

Vengerskaj Farmos de-revnaьn olа nоl posnit celaden vdova Gizur. Zа-nikьs sьlаn mirovej voj-na kosta polucitis kьk orden. Sija puktis assis jursе italljanskaj front vьlьn.

Vdovaьs madis aslas celadla pazavьn nan, no pesьs ez vьv. Sija mаdik zenskajket munis vьrе, kada prinadle-zita baron Andor Kaasla, aktanь valoznik.

Vьras nija sedisа baro-nьs zaф sin vьlа. Et zen-skajьslа udajcis pьssьnь, a vdovaьs vьli kutam. Baronlan zatьs mьrddis sьliш gezzез, kьdnijаn sija domavlis uvvezsа, kьskis sija pu dьnа i sь verda sija domalis. Sьvа-ryn sija vdovaьs vьlа us-kajtis assis ponsа. Ponьs vьdsan sija kurtcalis.

No i etan baronskaj zatьs ez udovletvoritьs. Sija zenskajьs vьvtа lа-satis assis revolverса i grэzitis sьlа setсез, kьt-cэз sija ez us sadtag. Kэр sija sadašis, baron-skaj zatьs geznas virэз potkьtliш sьliш jursа da vьrsis vasatis.

(Vengerskaj „Nezava“, gazetais.)

Germanija vьlьn 1937 g.
(Ris. Sergejevlan).

Kinnez kiezьn
Germanijаьn
mu?

Vot kьnьmkа primer.

Oзза Vilgel'm 11-lan zemelnaj vladennoes sos-tavljatань 97 tьseса gek-tar i ocenivnjtсanь 200 million marka vьlа. Kьz Stolberg Tridrik—Verni-gerodьn kьz imejtа 36 tьseса gektar, kьz Sol-me-Barut — 38 tьseса, prusskaj princ Leopold—25 tьseса, gercog Angal-tskaj—29 tьseса, prusskaj princ Fridrix—17 tьseса, graf Fink fon Finkelstejn—21 tьseса gektar i siz ozlan.

7 tьseса pomessik vla-dejtань 10 million gektar muen—25 procent vьdэs obrabotka ponda godnэj plossad!

Rьt tavok okalа.
Lunьs petis sonьt, zag.
Bi juger kojlae.
Rados ьzьt, vetla vir,
Talun kollektivlan.
Ekьsis otir rьtnas tьr
Klubьn vьdэs kьlа.
Ostis rьtsа aсьs Jas,
Satinet jernesa:
—Talun mijan una gaz...
Petim vaz sijesis...
Olam družnaja vit god
Etlasа semjaьn,
I poda vizam bur rod,
Kadэ su zьmьlam.
Olan lois mьdkod zik,—
Burьkьk da gazazьk!
Cuza mortьs vil, mьdik
Coz da mьvьkdazьk!
Tijan sin ozьn vьdэs,
Kьz mi bogatšalam,
Vьd kolhozьniklan em mьs,
Nantag og pukalа.
Kerku pьekьn sьstam zoz,
Zanaves аsinьn.
Gor šeratama vьdnoz,

KOMI NEGRAMOTNOŠT LIKVIDIRUJ JМ JB LIŠ

Una-ni vьli baitamьs komi negramotnošt likvi-dirujtam jьliш da uчrez-dennoezьn komian gizam vьlа vuzam jьliш. Emэs eta jьliш i Okrispolkom-lan postanovlennoez, no eta unazьksа kolсса so esа vьšnjan. A mukad uчrezdennoezan veškьtliш-sез da profkommez, eta delolа otsalam tujа, аšnьs padmьtаnь.

Аprel mišeсьn vьliш OkrFO sotrudnikkezliш negramotnošt likvidiruj-tam ponda organizujtam-эs kurssez. Kurssezan zavedujtis jort Točmjanin аzzаma velatissезs, prof-kom eta ponda torjotam denga, no... kurssez uza-lamaš toko ijun mišeсэз.

Profkomlan сьlen Konova-lov da i асьs OkrFO-ан zavedujtis jort Nešterov, otsalam tujа, pondamaš padmьtаnь. Konovalov abu vestama velatissезlа den-ga, Nešterov abu šetam nekьeam otsat, medьv sotrudnikkez vovliš kurs-sез vьlа akkuratnaja. Dis-ciplina аsаm, mukad sot-rudnikkez nelki pondа-maš baitнь: eta-pа delo-ьs abu vaznэj i... kruzok razсam.

Sija-zэ OkrFO-ьn pe-сatajtсan masinka oz is-polzujtсь, a peсatajtань toko sь ponda, medьv viš-tavнь: mija zanimajtсamа komi kьv vьlьn gizaman.

Ne burьkьk položenno-ьs i mьdik uчrezdennoe-

zьn kьz, suam, trest Ko-mipermьs, Vьrpromxoz, Potrebsojuz, Okrzdraz i mukad.

Ena uчrezdennoezan veškьtlišsez nekьz oz ve-zartа, sto komi negramot-nošt likvidirujtam, komi kьv vьlа deloproizvodst-vo vuzatam—eta sostav-nэj саст leninsko-stalin-skaj nacionalnэj politika nuotamьn.

Aš tadань ena uчrez-dennoezan da organiza-cijaezан veškьtlišsez, sto nekьnlа abu šetam pravo padmьtаnь komi negramot-nošt likvidirujtan uz da komi kьv vьlа deloproiz-vodstvo vuzatam. Eta uzьn kolа kernь resitelnэ perelom. A.V. Gulajev.

FIZKULTURA DA SPORT

Gimnastika kuza medozza sorevnovanьnoez

Декabr 24 lun. Kудьmkar-skaj gimnastezlan koman-daez loктань aslanьs spor-tivnэj zalа. Talunna rьtьs nь ponda osobennaj: pervu-jis okrugьn pondatсanь gim-nasticeskaj sorevnovanьnoez...

Vartis 7 сas. Sudja Mala-xovskij goran tutestа kьkiš svistokan, muzьka orса mars. „Sagom mars“ komanda šerti petа gimnastezlan serenga vьdkod rama koštummeza. Eta gimnastez profsojuzzez-lan, „Dinamolаn“, pedago-giceskaj, sьlskoхozajstvennэj da vьr texnikumlan, me-dicinskaj skolalan, obrazco-vaj dešetiletkalan.

Sudja vištalа sorevnovan-ьnoez porjadok. Medpervo vьstupajta komanda profso-juzzezlan turnik vьlьn, brus-sез vьlьn da kozlaez vьlьn. Sudja korэ turnik dьnа:

—Zilcov!

Zilcov šibatса, kerэ zaсot-

nэj upraznenno. I siz vьdэs komandaez. Medсotkaja da ritmьcnaja kerань dvizenno-ez Pedtexnikumlan koman-da, kьz, suam, Petrov, „Di-namolаn“ komanda—Izotov.

Sorevnovanьnoez vьrьn сь-lalanь pokazatelnej upraz-nennoez, kьdnэ ispolnajtanь Izotov Vitalij—„Dinamo“, Dimirij Raspopov—vьrtexni-kum, Noskov—profsojuzzez. Sudja objavlajta sorevnovan-ьnoez rezultattez.

Medozza mesta vьstis ko-manda pedtexnikumlan; 350 pozana balleziš 194. Mэдэз mesta vьstis komanda profso-juzzezlan: 300 bal-leziš 144,25; kuimət mesta—„Dinamo“: 350 pozana bal-leziš 123,5 i siz oz.

Sešsa eta-zэ sportzaln pondatсis volejbol kuza tьv-ša rozьgrьs, kada siz-zэ mu-nэ ьzьt podьjemан da intere-

sən. Medozza mesta zanimajta „Dinamolаn“ komanda.

Gimnastika kuza medozza sorevnovanьnoez mьссalisэ, sto mijan tom fizikulьnikkez vьdmань da krepamань, a siz-kэ vьdmа i krepamа mort. No emэs esа uzьn una ne-volkьttez, kьz suam, sьlxoz-texnikumьn fizikulturaэ velat-is uzalа ne aslas naznaсen-но kuza, a direkcija oz pri-mit nekьeam mьraez, medьv šetнь tom otirlа pravilnej fiziceskaj vospitanьno. Seteam-zэ delo i medicinskaj skolаьn, kьtаn uzalа todelnej velat-is kada končitis fizikultura tex-nikum, em bur sportzal, no ispolzujtса toko postanovkaez ponda, tancujtam ponda i siz ozlan, a fizikulьnikkez sььn oz uzalа. Skolalan di-rekcija siz-zэ umaja zavotitса aslas studenttez jьliш fizikulьnikkez jьliш. Starcev.

KEKURLAN SAJMAM

(O K O N Č A N N O)

Tьr štena kartina.
Ošsis tujьs, vьlmэ gort,
Vazsа jordam, tałam...
Dьr аš olа, dona jort,
Mijan mudrэj Stalin!..
Otir goratа „ura“,
Šalаm sotсэ radan.
Gazьs sьvьrьn bura
Kьlis asja kadэs.
Uzun vьrьn аsis on,
Kьe paškalis zьrьn.
Jaktа pьriš, jaktа zon,
Vetla tom nьv sьrьn.
Komэ аkьsisэ vьdэs
Šьlišsez lavicа.
Goran sьlа komi jэz,
Šьlankьls miсal
Kьeam seeam golos drug
Medpervo pondatсis...
Nekin proglassэ oz зug,
Pišna kьz šilatа.

Kekur tujьs аni аzzis,
Vьnnьs nekэр oz sajkav.
Puiš keram razza piна

Mu dэmassez oz sьnav.
Kekur petis šad kerkuiš,
Vaz olanis peldis kok.
Bьv dэmasa tatаn kulis,
Ošsis paškьt vil tujok.
Ozlan goran Kekur munа
Sodta poda, uroczaj.
Kollektivьs nьlаn vьna
I uzlunьn ьzьt paj.
God udarnaja сьlаtа,
Mьršэ pьriš, mьršэ tom.
Bьd hozajstvosa jonmatа,
Nьlаn ьvbez-tьr sorom.
Uzьs una esа ozlan,
I ne аtik ьzьt voj.
Nьlаn jon kolhoznej lozьs,
Uzьs piзэ lun i oj.
Olam mьdkod аni nьlаn,
Jugdэ mьvьkd, vezsа vьvt.
Uz kolasьn gazьs kьlа,
Kišsа goran šьlankьv.
Oz kašьlа vazsа zalаn,
Gazan zardэ сьzэmban!
Mijan mudrэj, dona Stalin
Šetis eeeam bur olan!

ВСЕ НА ЧИТАТЕЛЬСКУЮ КОНФЕРЕНЦИЮ!

3 января 1937 года в 6 часов вечера в гортеатре имени М. Горького созывается конференция читателей газет „ЛЕНИН ТУЈ ВЬЛЭТ“, „ЗА ЛЕНИНСКУЮ НАЦИОНАЛЬНУЮ ПОЛИТИКУ“ И „ТОМ БОЛШЕВИК“.

Просьба ко всем читателям прибыть аккуратно.

Otvettstvennэj redakto

Š. G. Nefedjev.